

SPIS TREŚCI

I.	Osoby niepełnosprawne w powiecie ciechanowskim	str. 2.
II.	Instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu ciechanowskiego	str. 3
III.	Rehabilitacja lecznicza niepełnosprawnych mieszkańców powiatu	str. 5
IV.	Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie ciechanowskim	str. 7
V.	Rehabilitacja społeczna w powiecie ciechanowskim	str. 12
VI.	Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych powiecie ciechanowskim	str. 17
VII.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	str. 21
VIII.	Cele operacyjne do realizacji w latach 2004 – 2007	str. 22

Przedmiot Programu:

Za przedmiot programu uznaje się problemy osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej oraz możliwości ich rozwiązywania .

Podmiot Programu:

Podmiotem programu jest powiat ciechanowski położony w centralnej Polsce, w województwie mazowieckim. Powierzchnia powiatu wynosi 913 km² i jest zamieszkała przez 91.824 osób. W skład powiatu wchodzi 9 samorządów lokalnych stopnia podstawowego: miasto Ciechanów, gmina Ciechanów, miast i gmina Gliniojeck, gmina Gołymin, Gmina Grudusk, gmina Ojrzeń, gmina Opinogóra, gmina Regimin, gmina Sońsk.

Cel Programu:

Usuwanie barier z którymi borykają się osoby niepełnosprawne w życiu społecznym, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.

Metody badań :

Badania przeprowadzono na podstawie ankiety „ Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu „ , rozmów i spotkań.

I. Osoby niepełnosprawne w powiecie ciechanowskim.

W każdej społeczności istnieje pewien procent osób, które z różnorodnych przyczyn odbiegają od normy fizycznej i psychicznej. Stan tych osób zarówno zdrowotny, jak i sprawnościowy powoduje, że często nie są one przystosowane do życia codziennego, do nauki i pracy zawodowej. Dlatego stanowią dla społeczeństwa, państwa i swoich najbliższych bardzo poważny problem. Problem ten dotyczy przede wszystkim skutecznego sposobu udzielenia im pomocy i to takiej, która zapewni im zaspokojenie nie tylko podstawowych potrzeb życiowych, lecz umożliwi znalezienie właściwego miejsca w społeczeństwie.

Na dzień 31.12.2002.r powiat ciechanowski zamieszkiwało 12.366 osób niepełnosprawnych: 5.853 mężczyzn i 6.513 kobiet (w tym dzieci i młodzież). Osoby niepełnosprawne stanowią zatem 13,46 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu. Jeżeli się doda do tego osoby, które są z niepełnosprawnymi w jakiś sposób związane a zwłaszcza członków rodzin, to problem zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczy około 25 % społeczeństwa powiatu ciechanowskiego. Jest to więc problem mający znaczący wymiar społeczny.

Struktura osób niepełnosprawnych na dzień 31.12.2002 r. w poszczególnych gminach kształtowała się następująco:

Tabela Nr.1

Nazwa gminy	Ilość osób niepełnosprawnych - ogółem	Mężczyźni	Kobiety	W tym dzieci Od lat 0 - 15
Miasto Ciechanów	6.178	2.879	3.299	191
Miasto i Gmina Głinojeck	920	447	473	28
Gmina Ciechanów	842	374	468	19
Gmina Gołymin	441	210	231	20
Gmina Grudusk	611	275	336	14
Gmina Ojrzeń	697	344	353	17
Gmina Opinogóra	847	428	419	16
Gmina Regimin	708	331	377	13
Gmina Sońsk	1.122	565	557	33
Razem	12.366	5.853	6.513	351

II. Instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych.

Instytucje

1. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, ul 17 Stycznia 7** – realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r (Dz.U.123 poz. 776 z późn. zm.)
2. **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie, ul. Letnia 17**
3. **Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie, ul. Sygietyńskiego 11** – prowadzi działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o zatrudnianiu i przeciwdziałaniu bezrobociu z dnia 14 grudnia 1999r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 58 poz.514 z późn. zm) oraz zadania z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r Dz.U.123 poz. 776 z późn. zm.
4. **Ośrodki Pomocy Społecznej:**
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie,
 - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głinojecku,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opinogórze,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudusku,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ojrzeniu,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołyminie,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku

Ośrodki realizują zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 stycznia 1990 r. (Dz. U. Nr. 64 poz. 414 z późn. zm).
5. **Warsztat Terapii Zajęciowej w Ciechanowie, ul. Pułtуска 20 A** finansowany ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, prowadzący terapię dla 30 osób niepełnosprawnych,
6. **Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Ciechanowie, ul. Świętochowskiego 8**, zapewniający świadczenia rehabilitacyjne dla 20 pełnoletnich osób niepełnosprawnych,
7. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Ciechanowie ul. Strażacka 7B**, funkcjonujący przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie zapewniający terapię zajęciową dla 30 osób,
8. **Dzienny Dom Seniora w Ciechanowie** - prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie,

9. **Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Ciechanowie, ul. Krucza 32**, zapewniający opiekę m.in. dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych w wydzielonym oddziale,
10. **Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”, w Ciechanowie dla osób starych w Ciechanowie, ul. Batalionów Chłopskich 12.**
11. **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ciechanowie ul. Sienkiewicza 13** jednostka służy m.in. wszechstronnej rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej umysłowo na terenie powiatu ciechanowskiego,
12. **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Gołotczyźnie, Sońsk ul. Bąkowskiej 17** prowadzi m.in. działalność dydaktyczno-rewalidacyjno-wychowawczą i rehabilitacyjną wychowanków niesłyszących i słabo słyszących w normie intelektualnej. Jest to jednostka oświatowa o zasięgu ponad powiatowym,
13. **Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ciechanowie, ul. Letnia 1,**
14. Publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej działające na terenie powiatu,
15. Placówki edukacyjne dzieci i młodzieży działające na terenie powiatu

Organizacje pozarządowe

1. Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Ciechanowie,
2. Polski Związek Niewidomych – Zarząd Okręgu w Ciechanowie,
3. Stowarzyszenie Pomocna Dłoń w Ciechanowie,
4. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Sklerosis Multiplex Oddział w Ciechanowie,
5. Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych z Poradnią Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu w Ciechanowie,
6. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Zarząd Oddziału w Ciechanowie,
7. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Ciechanowie,
8. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Ciechanowie,
9. Ciechanowskie Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii, ich Rodzin i Przyjaciół Amazonka Ciechanów,
10. Stowarzyszenie na rzecz dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin „Siła Nadziei”, w Ciechanowie,
11. Koło Pomocy Dzieciom z Autyzmem w Ciechanowie,
12. Stowarzyszenie Sportowe dla Osób Upośledzonych Umysłowo „Sprawni Inaczej”, w Ciechanowie,
13. Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”, w Ciechanowie,
14. Chrześcijańska Społeczność Kościoła Zborów Chrystusowych w Ciechanowie,
15. Stacja Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Caritas Diecezji Płockiej w Ciechanowie.

III. Rehabilitacja lecznicza niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.

Proces rehabilitacji leczniczej osób niepełnosprawnych prowadzony jest głównie przez Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Zespolony w Ciechanowie. Oferta usług leczniczych tej placówki jest bardzo szeroka. Nowoczesny budynek jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne mają duże trudności z dostaniem się do specjalisty. W gminach nie ma specjalistycznej opieki medycznej poza usługami stomatologicznymi. Jedynie Miasto Ciechanów oraz częściowo Miasto i Gmina Gliniojeck zapewniają specjalistyczną opiekę.

Przeprowadzone badania w miesiącu grudniu 2003r. wskazują, że opieka zdrowotna jest niewystarczająca. Osoby niepełnosprawne dotkliwie odczuwają brak poradni rehabilitacyjnych w gminach (wyjątek stanowi Miast Ciechanów oraz Miasto i Gmina Gliniojeck). Dojazd do Ciechanowa dla wielu osób niepełnosprawnych jest uciążliwy i kosztowny.

Mimo tych trudności niepełnosprawni mieszkańcy powiatu mają szeroką ofertę usług medycznych. Ilość tych usług wyznacza system finansowania ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

I. Osoby niepełnosprawne mają możliwość korzystać z usług w zakresie usprawniania fizycznego w następujących placówkach:

1. Specjalistyczny Szpital Zespolony prowadzi poradnie rehabilitacyjne dla dorosłych i dla dzieci, Ośrodek Rehabilitacji Diennej, Zakład Rehabilitacji i Fizjoterapii, Oddział Rehabilitacji Narządu Ruchu, Oddział Rehabilitacji Neurologicznej, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej.
2. Poliklinika w Ciechanowie Centralny Szpital MSWiA w Warszawie oferuje usługi: w Ośrodku Rehabilitacji Diennej i Poradni Rehabilitacyjnej.
3. Niepubliczny ZOZ „Sprawność „, w Ciechanowie prowadzi Poradnię Rehabilitacyjną.
4. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gliniojecku prowadzi Poradnię Rehabilitacyjną.
- 5.

II. Ambulatoryjną Opiekę Specjalistyczną zapewniają:

1. Specjalistyczny Szpital Zespolony prowadzi 41 poradni specjalistycznych.
2. Poliklinika w Ciechanowie Centralny Szpital MSWiA w Warszawie prowadzi 8 poradni specjalistycznych.
3. Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Poradnia Rehabilitacyjna Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu w Ciechanowie - poradnia logopedyczna.
4. NZOZ Poradnie Specjalistyczne w Ciechanowie – poradnie okulistyczne.
5. Specjalistyczny ZOZ Alergia –Med. W Ciechanowie prowadzi poradnię alergologiczną dla dzieci.
6. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gliniojecku posiada poradnię reumatologiczną i poradnię położniczą.
- 7.

III. Lecznictwo szpitalne odbywa się w :

1. Specjalistycznym Szpitalu Zespolonym w Ciechanowie, który posiada 20 oddziałów szpitalnych.

IV. Opieka długoterminowa zapewniona jest poprzez:

1. NZOZ Stację Opieki Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Caritas w ramach hospicjum

- domowego , pielęgniarstwa opieka długoterminowa.
2. Specjalistyczny Szpital Zespolony w Ciechanowie: hospicjum domowe, hospicjum stacjonarne.
 3. Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Lekarskiej Palium w Sońsku – Zakład Opiekuńczo-Leczniczy
 4. Praktykę Grupową Lekarzy Rodziny Medica w Regiminie i Czernicach Borowych prowadzi pielęgniarstwo opieki długoterminowej.

V. Stomatologia w powiecie.

1. Leczenie odbywa w 26 placówkach.
2. Świadczenia Stomatologiczne dla osób niepełnosprawnych w znacznym stopniu udzielane w znieczuleniu ogólnym odbywają się w Specjalistycznej Przychodni Stomatologicznej AMA – DENT w Ciechanowie ,
3. Świadczenia Stomatologiczne udzielane w trybie ostrego dyżuru i prowadzone są w Specjalistycznej Przychodni Stomatologicznej AMA – DENT w Ciechanowie.

VI. Leczenie psychiatryczne i uzależnień odbywa się w:

1. Specjalistyczny Szpital Zespolony w Ciechanowie
 - poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych i dla dzieci,
 - poradni leczenia uzależnień,
 - poradni zdrowia psychicznego,
 - poradni psychologicznej dla dzieci,
 - Oddział Psychiatryczny Dla Dorosłych,
 - Oddział Detoksy,
 - Izba przyjęć- lecznictwo psychiatryczne i uzależnień.
2. Poliklinika w Ciechanowie Centralny Szpital MSWiA w Warszawie prowadzi poradnię zdrowia psychicznego.

VII. Usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej są świadczone w 22 placówkach na terenie powiatu. Placówki te świadczą usługi na terenie gmin. Świadczenia obejmują praktykę lekarską i usługi pielęgniarstwa.

IV. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie ciechanowskim.

Dzieci niepełnosprawne mają prawo uczęszczać do szkół masowych wszystkich typów i stopni, jeśli są w stanie podjąć wymaganiom tych szkół nie korzystają z pomocy metodyk i technik specjalnych.

Dzieci niewidome, głuche, umysłowo upośledzone i ze sprzężonymi upośledzeniami są kierowane do szkół specjalnych lub integracyjnych, gdyż tylko one mają wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, pomoce dydaktyczne.

Proces integracji powinien zaczynać się u dzieci specjalnej troski możliwie jak najwcześniej. Obecnie tylko niektóre dzieci niepełnosprawne mają możliwość uczęszczania do jakiegokolwiek przedszkola. W powiecie są to tylko dzieci z miasta Ciechanowa.

Prawidłowo funkcjonujące i ogólnodostępne przedszkola integracyjne wypełniają funkcje korekcyjne, w efekcie czego część dzieci niepełnosprawnych po osiągnięciu wieku szkolnego kwalifikuje się do szkół masowych. Do szkół specjalnych trafiają dzieci dla których takie formy edukacyjne są najkorzystniejsze. Niektóre zaś mają możliwość uczęszczania do szkół integracyjnych.

W powiecie ciechanowskim jest:

- 13 przedszkoli w tym 1 przedszkole z 2 oddziałami integracyjnymi;
- 39 szkół podstawowych w tym 1 szkoła z 10 oddziałami integracyjnymi, 2 szkoły specjalne,
- 19 gimnazji w tym 1 gimnazjum z 2 integracyjnymi oraz 2 gimnazja specjalne,
- 29 szkół ponad gimnazjalnych w tym 4 ponadgimnazjalne szkoły specjalne: szkoły zawodowe i technika zawodowe.

1. Miasto Ciechanów

Tabela nr 2

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci / uczniów ogółem	Ilość dzieci / uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	7	725	9
Szkoły podstawowe	7	3. 849	47
Gimnazja	4	2.490	11
Razem		7.064	78

Dzieci w wieku przedszkolnym chodzą do Przedszkola Integracyjnego Nr 4 w Ciechanowie. Dominujący rodzaj niepełnosprawności: autyzm.

Inne rodzaje niepełnosprawności: upośledzenie umysłowe, epilepsja.

Dzieci w wieku szkolnym chodzą do Szkoły Podstawowej Nr 7

z Oddziałami Integracyjnymi w Ciechanowie i do Szkoły Specjalnej w Ciechanowie (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ciechanowie).

Dominujący rodzaj niepełnosprawności: autyzm.

Inne niepełnosprawności: dziecięce porażenie mózgowe, zespół Downa.

Budynki w pełni przystosowane do potrzeb dzieci niepełnosprawnych.

2. Gmina Ciechanów

Tabela nr 3

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci / uczniów ogółem	Ilość dzieci / uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	Nie ma	Nie ma	Nie ma
Szkoły podstawowe	3	219	1
Gimnazja	1	134	Nie ma
Razem	x	353	1

Jeden uczeń niepełnosprawnych z porażeniem mózgowym - nauczanie indywidualne.

3. Gmina Głinojeck

Tabela nr 4

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci / uczniów ogółem	Ilość dzieci / uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	1	111	Nie ma
Szkoły podstawowe	3	690	13
Gimnazja	2	408	10
Razem	x	1.209	23

Uczniowie niepełnosprawni chodzą do szkół masowych .

Dominujący rodzaj niepełnosprawności: upośledzenie umysłowe

Inne niepełnosprawności: słabo słyszący, niepełnosprawni ruchowo.

Tylko budynek Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Głinojecku jest przystosowany .

4. Gmina Gołymin

Tabela nr 5

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci / uczniów ogółem	Ilość dzieci / uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	1	19	Nie ma
Szkoły podstawowe	2	379	6
Gimnazja	1	255	3
Razem	x	653	9

Dominujący rodzaj niepełnosprawności: niepełnosprawność sprzężona .
 Inne niepełnosprawności: niepełnosprawność ruchowa, słabosłyszący.
 Do potrzeb niepełnosprawnych uczniów przystosowany jest jeden budynek szkoły podstawowej i gimnazjum.

5. Gmina Opinogóra

Tabela nr 6

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci / uczniów ogółem	Ilość dzieci/ uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	Nie ma	Nie ma	Nie ma
Szkoły podstawowe	5	495	5
Gimnazja	1	260	Nie ma
Razem	x	755	5

6. Gmina Regimin

Tabela Nr 7

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci / uczniów ogółem	Ilość dzieci / uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	Nie ma	Nie ma	Nie ma
Szkoły podstawowe	4	423	3
Gimnazja	1	212	1
Razem	x	635	4

Dominujący rodzaj niepełnosprawności: uczniowie niepełnosprawni ruchowo.

Inne niepełnosprawności: nie ma

Budynek nie jest przystosowany do potrzeb uczniów specjalnej troski.

7. Gmina Grudusk Tabela Nr 8

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość uczniów ogółem	Ilość uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	1	36	Nie ma
Szkoły podstawowe	2	363	2
Gimnazja	1	179	Nie ma
Razem	x	578	2

Dominujący rodzaj: niepełnosprawności: niepełnosprawność ruchowa i niedosłuch
Budynek szkoły do której uczęszczają dzieci niepełnosprawne ma podjazd.

8. Gmina Ojrzeń

Tabela nr 9

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci /uczniów ogółem	Ilość dzieci/uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	1	23	Nie ma
Szkoły podstawowe	5	424	Nie ma
Gimnazja	2	255	Nie ma

9. Gmina Sońsk

Tabela Nr 10

Placówka edukacyjna	Ilość placówek	Ilość dzieci /uczniów ogółem	Ilość dzieci /uczniów niepełnosprawnych
Przedszkola	2	119	Nie ma
Szkoły podstawowe	5	789	1
Gimnazja	2	429	Nie ma
Razem	x	1.337	1

W gminie jest jeden uczeń z porażeniem mózgowym – nauczanie indywidualne.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że problem edukacji uczniów specjalnej troski na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum jest rozwiązany w mieście Ciechanowie. Przed rozwiązaniem tego problemu stoją gminy: Głinojeck , Gołymin, Opinogóra, Regimin. W celu zapewnienia odpowiedniej kadry będzie istniało zapotrzebowanie przede wszystkim na na oligofrenopedagogów i surdopedagogów. Istnieje potrzeba dostosowania budynków do potrzeb niepełnosprawnych ruchowo uczniów.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne w powiecie odbywa się w następujących placówkach:

1. Zespół Szkół nr 1 w Ciechanowie ogółem 782 uczniów w tym 1 osoba niepełnosprawna ruchowo – nauczanie indywidualne.
2. Zespół Szkół nr 2 w Ciechanowie ogółem 1.244 uczniów w tym 32 osoby niepełnosprawne.

Niepełnosprawności: 13 osób słabo widzących,
9 osób niepełnosprawnych ruchowo,
7 osób słabo słyszących,
3 osoby z niepełnosprawnością sprzężoną.

4. Zespół Szkół Nr 3 w Ciechanowie ogółem uczniów: 950 w tym 2 osoby niepełnosprawne
1 osoba niepełnosprawna ruchowo – nauczanie indywidualne,
1 osoba słabo widząca.
5. Zespół Szkół Budowlanych w Ciechanowie ogółem 320 uczniów w tym 3 osoby niepełnosprawne,
2 osoby niepełnosprawne ruchowo,
1 osoba słabo widząca
5. I Liceum Ogólnokształcące w Ciechanowie ogółem 902 w tym 23 osoby niepełnosprawne
17 osób niepełnosprawność sprzężona,
4 osoby słabo widzące,
1 osoba niepełnosprawność ruchowa,
1 osoba słabo słysząca.
6. Liceum Ogólnokształcące w Gliniojecku ogółem 88, brak uczniów specjalnej troski.
7. Zespół Szkół w Gołotczyźnie ogółem 444 uczniów brak osób niepełnosprawnych
Budynki wymienionych placówek nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
8. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Gołotczyźnie
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna 22 uczniów niesłyszących i z niedosłuchem,
- Technikum Gastronomiczne 15 uczniów niepełnosprawnych z niedosłuchem,
- Technikum Gastronomiczne 16 uczniów niepełnosprawnych.
9. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ciechanowie
Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla 63 uczniów specjalnej troski .

Powyższe wskazuje, że niepełnosprawna młodzież powiatu uczy się zarówno w szkołach specjalnych jak i w szkołach masowych w budynkach niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych..

W czerwcu 2006 r. opuszczają gimnazjum integracyjne pierwsi absolwenci. Przed samorządem powiatu istnieje duże wyzwanie w zakresie zorganizowania ponadgimnazjalnego zintegrowanego systemu edukacyjnego. Należy zabezpieczyć właściwą kadre pedagogiczną i bazę lokalową.

V. Rehabilitacja społeczna w powiecie ciechanowskim.

Rehabilitacja społeczna jako część rehabilitacji kompleksowej to proces zmierzający do przygotowania osoby niepełnosprawnej do życia i współżycia z innymi w rodzinie i innych grupach społecznych, a więc w szkole, w pracy, w różnych sytuacjach życiowych. Proces ten wiąże się z usuwaniem wszelkich barier, które występują u osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych, a także w fizycznym środowisku. Są to przede wszystkim bariery psychiczne i bariery społeczne, które występują w ludziach. Należy uczyć ludzi sprawnych swoistej kultury i niesienia pomocy poprzez postawy, zachowania, działania pomagające, dzięki którym człowiek niepełnosprawny odnajdzie swoją wartość i sens swojego życia. Niewiedza kształtuje niewłaściwe postawy, przejawiające się w unikaniu osób niepełnosprawnych lub przesadnej i demonstracyjnej opiekuńczości. Bardzo często osoby niepełnosprawne same stawiają się na marginesie społeczeństwa. Z pewnością jest to spowodowane kompleksami i złymi doświadczeniami. W przełamywaniu tych kompleksów aktywny winien być udział samych osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne, które same się izolują bądź też są izolowane prowadzą ograniczone życie społeczne. Taki sposób bytowania wpływa hamująco na rozwój zdolności współżycia i współdziałania z rówieśnikami. Osoba niepełnosprawna staje się zależna od innych, oczekuje, że się nią ktoś zajmie, przygotowuje do pracy, spodziewa się różnych form pomocy finansowej. Stałe przyjmowanie i korzystanie z pomocy rodzi uczucie niższości, i rozgoryczenia. Utrwala postawy roszczeniowe osób niepełnosprawnych w stosunku do innych.

Aby osiągnąć uczestnictwo osoby niepełnosprawnej w życiu społecznym niezbędne jest działanie szeregu instytucji i organizacji pozarządowych.

Zintegrowaniu i wzmocnieniu podmiotów działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych poświęcono I cel operacyjny niniejszego programu powiatowego (rozdz. VIII). Kształtowaniu właściwych postaw społecznych poświęcono II cel operacyjny.

Po zakończeniu rehabilitacji medycznej (leczniczej) należy niekiedy osobę niepełnosprawną zaopatrzyć w odpowiedni sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym odbywa to się przy udziale środków z Narodowego Funduszu Zdrowia i częściowo ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dofinansowaniem ze środków PFRON zajmuje się w powiecie PCPR w Ciechanowie w ramach przekazanych algorytmem środków finansowych i na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz.U 96 poz. 861 z późn. zm.). W 2003 r. udzielono pomocy z tego tytułu 271 osobom niepełnosprawnym w tym 49 dzieci. Kwota wydatkowanych środków na ten cel wynosi 195.095 zł. w tym dla dzieci 42.756 zł. W 2003 r. każda prośba osoby niepełnosprawnej, która spełniała określone w rozporządzeniu kryteria i ubiegała się o dofinansowanie została załatwiona pozytywnie. W zakresie rehabilitacyjnego sprzętu usprawniającego powodzeniem cieszyły się rowery rehabilitacyjne. W zakresie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych: protezy, słuchowe aparaty cyfrowe, wózki inwalidzkie, buty ortopedyczne, pieluchomajtki i cewniki.

W powiecie istnieją instytucje wsparcia osób niepełnosprawnych. Dzięki nim istnieje możliwość prowadzenia rehabilitacji społecznej w stosunku do osób najbardziej potrzebujących wsparcia i ukierunkowania. Ośrodków pomocy społecznej jest 9 . Są 2 domy pomocy społecznej , 2 domy środowiskowego wsparcia i 1 warsztat terapii zajęciowej.

Aby osoba niepełnosprawna mogła być samodzielna i samowystarczalna na miarę swoich możliwości psychofizycznych a także mogła wypełniać swoje role społeczne należy dostosować do jej potrzeb otoczenie: własne mieszkanie i środowisko zewnętrzne. W tym celu likwiduje się w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej bariery architektoniczne i techniczne, które utrudniają jej funkcjonowanie. Dotyczy to osób z dysfunkcją narządu ruchu i niewidomych.

Osobom niepełnosprawnym likwiduje się bariery w komunikowaniu się z otoczeniem. Osobom głuchym i niedosłyszającym można dofinansować zainstalowanie faksu, telefonicznego aparatu głośnomówiącego, dostęp do internetu. Osobom niewidomym i niedowidzącym dofinansowuje się zakup magnetofonów, wież z odtwarzaczem aby miały dostęp do książki mówionej i świata muzyki. Są to typowe i najczęściej występujące przykłady w zakresie likwidacji barier.

Każdy przypadek pomocy z tego obszaru rehabilitacji społecznej wymaga indywidualnego podejścia. Pomoc musi mieć związek z rodzajem niepełnosprawności, musi wpływać na zwiększenie komfortu funkcjonowania i samodzielności. W szczególnych, najcięższych przypadkach pomoc na ułatwić rodzinie opiekę nad dzieckiem lub dorosłym niepełnosprawnym.

W powiecie ciechanowskim dofinansowaniem do likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się zajmuje się PCPR w Ciechanowie. Przy likwidacji barier architektonicznych centrum wspiera się w dziedzinie prac architektoniczno-budowlanych przedstawicielem ze starostwa powiatowego.

Dofinansowanie odbywa się ze środków PFRON i na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. Każda ubiegająca się o dofinansowanie osoba niepełnosprawna musi spełniać zawarte w rozporządzeniu kryteria, w tym również w zakresie udziału własnego w kosztach przedsięwzięcia. Często udział własnych środków finansowych (20 %) jest dla wnioskodawcy barierą nie do pokonania. W 2003 r. udzielono dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych 12 osobom niepełnosprawnym w tym dla 2 dzieci na kwotę 50.021 zł. W 2003 r. udzielono dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się 7 niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu na kwotę 5.313 zł.

Zgodnie z ideą rehabilitacji społecznej aby włączyć osoby poszkodowane na zdrowiu w nurt życia społecznego należy im udostępnić środowisko zewnętrzne poprzez dostęp do instytucji publicznych, placówek służby zdrowia, placówek edukacyjnych, instytucji kultury, sportu i rekreacji, instytucji handlowych i gastronomicznych, a także instytucji kultu religijnego. Problem dostępności w/w obiektów użyteczności publicznej dotyczy głównie osób niewidomych, niedowidzących i niepełnosprawnych ruchowo, przede wszystkim wózkowiczów. To dla tych osób należy likwidować istniejące bariery architektoniczne i urbanistyczne poprzez przystosowanie sanitariatów, instalację wind, budowę podjazdów, montaż automatycznych drzwi wejściowych.

W powiecie ciechanowskim jest wiele do zrobienia w tym temacie. Przeprowadzone badania wśród urzędów gminnych wykazują, że:

- Miasto Ciechanów jest najbardziej dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stopień likwidacji barier oszacowano na 45 %. Większość urzędów jest bez barier, ale do niektórych nadal nie mogą się dostać niepełnosprawni. W ponad 300 punktach na

terenie miasta dostosowano podjazdy chodnikowe do potrzeb osób niepełnosprawnych. Istnieje jeszcze wiele krawężników do obniżenia, należy wyrównać szereg chodników, wybudować nowe, wprowadzić specjalne oznakowania i sygnalizację świetlną. Zakład Komunikacji Miejskiej w Ciechanowie dysponuje taborem autobusów nisko-podłogowych, przystosowanych do przewozu wózków.

- Miasto i gmina Głinojeck jest w 50 % dostosowane do niepełnosprawnych. Za najpilniejsze potrzeby wskazano likwidację barier w ZOZ, Urzędzie Miasta i Gminy, placówkach kultury, wyrównywanie chodników, obniżanie krawężników.
- Gmina Grudusk: należy zlikwidować bariery w urzędzie gminy, banku i na poczcie. Należy wyrównać chodniki, obniżyć krawężniki.
- Gmina Gołymin: stopień zaawansowania oszacowano na 40%. Bariery istnieją w urzędzie gminy, ZOZ. Należy wyrównać chodniki i obniżyć krawężniki.
- Gmina Ojrzeń: bariery istnieją w urzędzie gminy.
- Gmina Opinogóra: stopień likwidacji barier oszacowano na 80 % . Do zniesienia bariery w urzędzie gminy- instalacja windy , likwidacja barier w szkołach, w ośrodku zdrowia montaż drzwi automatycznie otwieranych.
- Gmina Regimin: należy zlikwidować bariery w urzędzie gminy, ośrodku zdrowia. Najpilniejsze potrzeby to obniżanie krawężników na przejściach dla pieszych.
- gmina Sońsk: likwidacja barier w Urzędzie Gminy, Gminym Ośrodku Zdrowia, szkołach. Ponadto należy wyrównać chodniki i wybudować nowe , obniżyć krawężniki.

Powiat ciechanowski nie posiada środków finansowych na wspieranie poszczególnych gmin przy likwidacji barier architektonicznych i urbanistycznych. Gminy będą zobowiązane rozwiązać ten problem we własnym zakresie. Odpowiedzi na ankietę dotyczące tych potrzeb mogły być niewystarczające. Należy najpierw dopracować potrzeby i priorytety w tym obszarze. Ten problem będzie ujęty w VIII celu operacyjnym niniejszego programu „ Wyrównywanie różnic między gminami.”

Instytucje i organizacje społeczne, które zajmują się statutowo działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, jeśli jest to zgodne z rodzajem ich działalności i wynika z faktycznych potrzeb.

Dofinansowaniem w tym zakresie zajmuje się PCPR w Ciechanowie w ramach środków finansowych otrzymanych algorytmem z PFRON. Procedury przyznania dofinansowania określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz.U 96 poz. 861 z późn. zm .). Wysokość dofinansowania 60 % wartości przedsięwzięcia nie więcej jednak niż pięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia. Dobre wyposażenie w sprzęt usprawniający rehabilitacyjny podnosi jakość zabiegów rehabilitacyjnych i zarazem ich efektywność. W 2003 r. taką pomoc uzyskała jedna instytucja w wysokości 6.273 zł. W 2004 r. na taką pomoc oczekują 3 organizacje pozarządowe.

W dziedzinie sportu w tradycję powiatu wpisały się Regionalne Zawody Sportowe Osób Niepełnosprawnych organizowane dla uczestników wtz, domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy. Impreza powstała z inicjatywy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ciechanowie przy współdziałaniu władz powiatu i miasta Ciechanowa.

W 2003r odbyły się już VIII Regionalne Zawody Sportowe Osób Niepełnosprawnych (250). W 2003 r. w dniach 29-30.03. odbyły się Mistrzostwa Polski w tenisie stołowym osób lekko upośledzonych umysłowo (150 osób). We wrześniu odbyły się Mistrzostwa Polski w piłce nożnej osób upośledzonych umysłowo (200 osób). W listopadzie odbył się Turniej Tenisa Stołowego dla osób niepełnosprawnych.

Finansowo i organizacyjnie te imprezy wspierał Urząd Miasta Ciechanowa. Imprezy będą kontynuowane w latach następnych a wsparcie zostanie udzielone.

Ponadto istnieje możliwość dofinansowania sportu, kultury, turystyki i rekreacji ze środków PFRON uzyskiwanymi algorytmem. Dofinansowaniem zajmuje się PCPR w Ciechanowie. Procedury przyznania dofinansowania określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz.U. poz. z późn. zm.). Wysokość dofinansowania 60 % wartości przedsięwzięcia. W 2003 r. taką pomoc uzyskała jedna organizacja pozarządowa. Dofinansowanie dotyczyło 55 osób niepełnosprawnych a przyznana kwota to 4.000 zł. W 2004 r. na taką pomoc oczekuje 5 organizacji pozarządowych i jedna szkoła.

W dziedzinie kultury najważniejszym wydarzeniem jest Przegląd Amatorskiej Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych ATAN w Opinogórze. Dzięki operatywności gminnych władz imprezie nadano rangę ponadregionalną. Niepełnosprawni artyści mają możliwość wystawiania swoich dzieł i zaprezentowania swoich umiejętności artystyczno-wokalnych. Przedsięwzięcie to będzie kontynuowane w latach 2004 – 2007.

Dużym zainteresowaniem cieszą się liczne wystawy prac artystycznych uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ciechanowie, Środowiskowych Domów Samopomocy i mieszkańców domów pomocy społecznej. Najbardziej aktywny jest Warsztat Terapii Zajęciowej, który organizuje również kiermasze wyrobów uczestników. Mieszkańcy powiatu dzięki wystawom i kiermaszom mogą spojrzeć na osobę niepełnosprawną od strony jej możliwości, a nie ułomności. W ten sposób w powiecie będzie w latach 2004 – 2007 kreowany pozytywny wizerunek niepełnosprawnych mieszkańców.

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ciechanowie w Oddziale Zbiorów Specjalnych posiada zbiory „książki mówionej”, „Zbiór liczy 1.931 tytułów zawartych na 21.816 jednostkach (kasetach magnetofonowych). Ze zbiorów „książki mówionej”, korzystają przede wszystkim osoby niewidome i słabo widzące oraz przewlekle chore. Dzięki tym zbiorom upowszechnia się czytelnictwo wśród tej kategorii osób niepełnosprawnych.

Dla czytelników niepełnosprawnych ruchowo i wózkowiczów dostępne są 2 placówki: Biblioteka Główna Miejskiej Publicznej Biblioteki w Ciechanowie oraz Czytelnia Powiatowej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie.

W ramach otrzymanych zgodnie z algorytmem środków PFRON niepełnosprawni mieszkańcy powiatu mogą uzyskać dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego. Dofinansowania udziela PCPR i odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

22 maja 2003 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. 100 poz. 926). W 2003 r. 336 osób niepełnosprawnych otrzymało taką pomoc, w tym 76 dzieci.

Wydatkowana kwota: 176.498 zł. Turnusy rehabilitacyjne stanowią od wielu lat sprawdzoną i cieszącą się popularnością wśród osób niepełnosprawnych formą rehabilitacji.

VI. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych w powiecie ciechanowskim.

Rehabilitacja zawodowa stawia sobie za cel przygotowanie osoby niepełnosprawnej do pracy oraz zapewnienie jej pracy zgodnie z psychofizycznymi możliwościami oraz kwalifikacjami zawodowymi. Jest częścią ogólnego procesu rehabilitacji i polega na udzieleniu osobie niepełnosprawnej takich usług jak poradnictwo zawodowe, szkolenie zawodowe i zatrudnienie, aby umożliwić jej uzyskanie, utrzymanie i awans w odpowiedniej pracy, a przez to zapewnić jej integrację lub reintegrację w normalne życie społeczne.

Najlepszą formą rehabilitacji jest terapia pracą. Praca dla osoby niepełnosprawnej to nie tylko źródło dochodu, to również miejsce, gdzie może realizować się jako pełnowartościowa jednostka społeczna.

W grudniu 2003 r. krajowa stopa bezrobocia wynosiła 18 % , w województwie mazowieckim 13,7 % natomiast w powiecie ciechanowskim 20% .

W powiecie ciechanowskim osoby niepełnosprawne mają duże trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Trudna sytuacja gospodarcza kraju i powiatu, niekorzystne zmiany wprowadzone od 01.01. 2003 r. w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. spowodowały całkowity brak zainteresowania lokalnych pracodawców zatrudnianiem niepełnosprawnych pracowników. Wprowadzona zasadnicza zmiana w postaci refundacji kosztów oprzyrządowania stanowiska przystosowanego do niepełnosprawności pracownika bez możliwości zwrotu kosztów wynagrodzenia tego pracownika jest nie atrakcyjną zachętą ekonomiczną dla pracodawców.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej w powiecie ciechanowskim realizuje Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2003 r. PUP w Ciechanowie skierował do pracy tylko 9 osób niepełnosprawnych, głównie na stanowiska wcześniej utworzone ze środków PFRON. Została przeszkolona jedna osoba niepełnosprawna ze środków Funduszu w celu podwyższenia kwalifikacji zawodowych. PCPR w Ciechanowie udzieliło 4 osobom niepełnosprawnym pożyczki na uruchomienie indywidualnej działalności gospodarczej.

Na koniec 2003 r w PUP było zarejestrowanych 187 osób niepełnosprawnych oczekujących na zatrudnienie: 144 osoby bezrobotne i 43 osoby poszukujące pracy

Powyższe dane wskazują jak trudno jest objąć procesem rehabilitacji zawodowej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.

Zgodnie z danymi statystycznymi z 2002 r. około 1. 954 osób niepełnosprawnych z powiatu pracuje zawodowo, w tym około 1.702 osób pracuje na otwartym rynku pracy. Działalność gospodarczą prowadzi około 100 osób niepełnosprawnych. Chroniony rynek pracy, najbardziej pożądanym dla zatrudniania osób niepełnosprawnych o szczególnych potrzebach (znaczny i umiarkowany stopień niepełnosprawności) jest mały. Istnieje tylko jeden zakład pracy chronionej z siedzibą w Ciechanowie, który ma bardzo stabilną obsadę kadrową - 22 osoby niepełnosprawne. Jest to Zakład Produkcyjny „ FOLPAK „, w Ciechanowie.

Działające na terenie powiatu cztery inne zakłady pracy chronionej – to filie zakładów nie mających siedziby w powiecie. Najbardziej z Ciechanowem związana jest Międzywojewódzka Usługowa Spółdzielnia Inwalidów „ Novum „, w Żyrardowie. Pozostałe mają małe możliwości zatrudnieniowe. Oszacowano, że zakłady pracy chronionej zatrudniają łącznie 152 osoby niepełnosprawne.

W 2004 r. w celu zaktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych zarejestrowanych, Powiatowy Urząd Pracy rozpoczął przygotowania mające na celu rozpoznanie potrzeb w zakresie odpowiedniego zatrudniania tej kategorii bezrobotnych. Opracowano ankietę, która pozwoli doradcom zawodowym na ustalenie zawodowych możliwości psychofizycznych osób niepełnosprawnych.

Aby proces rehabilitacji zawodowej mógł być realizowany efektywnie PUP przeprowadzi również za pomocą ankiety badania wśród lokalnych pracodawców pod kątem ogólnych ich potrzeb i oczekiwań zatrudnieniowych z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. Przeprowadzenie tych obu ankiet da dopiero pełny obraz rynku pracy od strony pracodawców i oczekujących na pracę. Wówczas będzie można organizować właściwe kierunki szkoleń dla osób niepełnosprawnych.

Dużą wagę przywiązuje się propagowaniu samozatrudnienia poprzez uruchamianie indywidualnej działalności gospodarczej. Będzie to uciążliwy proces ponieważ ta grupa społeczna niezwykle rzadko podejmuje się ryzyka i rozpoczyna działalność gospodarczą. Osobom niepełnosprawnym jest bardzo trudno odnaleźć się w gospodarce wolnorynkowej.

Szczególnym wyzwaniem dla samorządu powiatowego jest przeprowadzenie rozpoznania w zakresie zapotrzebowania na pracę osób niepełnosprawnych nie zarejestrowanych w PUP. Będzie można tego dokonać przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i urzędami gmin.

Bardzo trudno będzie zorganizować pracę dla osób z upośledzeniem umysłowym i chorych psychicznie. Próby zostaną podjęte.

Istotnym problemem dla procesu rehabilitacji zawodowej będą środki finansowe, które pozwolą na organizowanie szkoleń i stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz udzielanie pożyczek. Będzie to możliwe między innymi poprzez pozyskanie środków finansowych pochodzących z funduszy unijnych. Dlatego też niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności przez kadre administracyjną starostwa w tym zakresie. Pożądane są odpowiednie szkolenia kadry..

Przeprowadzone badania pozwoliły już ustalić, jakie podmioty i organizacje wyrażają chęć tworzenia projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Są to: Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Ciechanów, Urząd Gminy Ciechanów, Urząd Gminy Opinogóra i Fundacja Gospodarcza im. K. Marcinkowskiego w Ciechanowie.

Analiza ewidencji osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP wskazuje, że mieszkańcy miast / Ciechanów, Głinojeck / są bardziej zainteresowani pracą niż mieszkańcy wsi, mężczyźni chętniej podjęliby pracę niż kobiety.

Pracą są zainteresowane najbardziej osoby niepełnosprawne w wieku 45 – 54 lat. Wśród wykształcenia dominuje wykształcenie zasadnicze. Najwięcej jest zarejestrowanych osób niepełnosprawnych z upośledzeniem narządu ruchu. Przeważnie rejestrują się osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Tabele Nr 11 i Nr 12 zawierają charakterystyki osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP na dzień 31 grudnia 2003 r.

Tabela Nr 11
**Charakterystyka osób niepełnosprawnych objętych ewidencją na dzień 31.12.2003r.
w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie**

Wyszczególnienie		Ogółem osoby niepełnosprawne	Kobiety	Mężczyźni
Miejsce zamieszkania	Ogółem	186	73	113
	Miasta	120	X	X
	Wieś	66	X	X
Wiek	15 – 17 lat	0	0	0
	18 - 24	27	9	18
	25 - 34	32	13	19
	35 - 44	37	12	25
	45 - 54	68	31	37
	55 - 59	20	8	12
	60 i więcej lat (mężczyźni)	2	0	2
	Wykształcenie	Wyższe	10	3
Policealne i średnie zawodowe	45	21	24	
Średnie ogólnokształcące	7	2	5	
Zasadnicze zawodowe	62	25	37	
gimnazjalne	1	0	1	
Podstawowe i podstawowe nieukończone	61	22	39	

Tabela Nr 12
**Charakterystyka osób niepełnosprawnych objętych ewidencją na dzień 31.12.2003 r.
w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie**

Wyszczególnienie		Osoby niepełnosprawne ogółem
Stopień niepełnosprawności	znaczny	8
	umiarkowany	42
	Lekki	136
	<i>Ogółem osoby niepełnosprawne</i>	<i>186</i>
Przyczyny niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	3
	Choroby psychiczne	23
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	4
	Choroby narządu wzroku	17
	Upośledzenie narządu ruchu	31
	Epilepsja	0
	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	28
	Choroby układu pokarmowego	11
	Choroby układu moczowo-płciowego	2
	Choroby neurologiczne	20
	Inne	26
	nieustalony	21
	Staż pracy ogółem	do 1 roku
1 - 5		43
5 - 10		22
10- 20		44
20 - 30		26
30 lat i więcej		2
bez stażu		32

VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe w krajach społecznej gospodarki rynkowej mają do spełnienia szczególne posłannictwo. Dzięki temu, że tworzą się oddolnie i spontanicznie jako pierwsze ujawniają i reagują na autentyczne problemy socjalne. Pozostając niezależnymi od państwa stanowią rzeczywistą siłę opiniotwórczą społeczeństwa demokratycznego.

Organizacje pozarządowe skupiają często same osoby niepełnosprawne i ich rodziny, dlatego też nikt nie zna lepiej potrzeb i problemów osób niepełnosprawnych jak oni sami.

Działalność różnego rodzaju związków, fundacji i stowarzyszeń polega głównie na wsparciu, samopomocy i rozwijaniu współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi placówkami. Jest to najtańsza forma działalności i przez to godna wspierania i dofinansowania. Przed organizacjami pozarządowymi istnieje duża możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy unijnych.

W rozdziale II niniejszego programu wymieniono istniejące ciechanowskie organizacje społeczne. Zdajemy sobie sprawę, że niezbędne jest utworzenie aktualnej bazy takich organizacji.

W powiecie ciechanowskim głównie w Ciechanowie, jak w soczewce widać jakość i siłę różnego rodzaju organizacji społecznych działających na rzecz i w imieniu osób niepełnosprawnych. Istnieją organizacje, których działalność w istotny sposób wpływa na poprawę losu swoich członków.

Najbardziej typowym przykładem będzie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci działające od 25 lat na rzecz dzieci specjalnej troski. Cenną działalność prowadzi Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych w Ciechanowie z Poradnią Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu. Z podziwem patrzy się na Stowarzyszenie Pomocna Dłoń. Szczególnie aktywne jest Towarzystwo Walki z Kalectwem, największa w zakresie ilości członków organizacja pozarządowa w powiecie. Towarzystwo chętnie i efektywnie współdziała z samorządem powiatowym. W ostatnim okresie uaktywniło się Ciechanowskie Stowarzyszenie Kobiet Po Mastektomii, ich rodzin i przyjaciół „Amazonka”, w Ciechanowie. Stowarzyszenie współdziała z Urzędem Miasta w Ciechanowie.

Jest wiele do zrobienia w powiecie ciechanowskim w obszarze współpracy z organizacjami społecznymi. Zostało to ujęte w celach operacyjnych powiatowego programu działania na lata 2004 – 2007. Systematyczna realizacji ustaleń z rozdziału VIII programu rozwinię współpracę i przyczyni się do integracji lokalnego społeczeństwa.

Będzie to długotrwały proces ponieważ zachowania społeczne zmieniają się wolniej niż przepisy prawa.

VIII. Cele operacyjne do realizacji w latach 2004 – 2007

1. Zintegrowanie i wzmocnienie podmiotów działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych w celu obudzenia świadomości społecznej

- **okresowe informacyjne spotkania z Kierownikami (lub pracownikami socjalnymi) placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych.** Będą to: przedstawiciele miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, wtz, domów pomocy społecznej, oraz przedstawiciel Urzędu Miasta Ciechanów.

Spotkania będą miały na celu przekazywanie aktualnych wiadomości o możliwościach pomocy osobom niepełnosprawnym w świetle obowiązującego prawa, wydawane będą wzory aktualnych wniosków.

Częstotliwość spotkań : 1 raz w roku , lub częściej w zależności od potrzeb.

Realizator: PCPR , lata 2004- 2007

środki finansowe: środki powiatu

spodziewane efekty: Podniesienie poziomu jakości świadczonych usług na rzecz osób niepełnosprawnych. Żadna gmina nie ma opracowanego gminnego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Pracownicy w/w podmiotów słabo orientują się w problemach osób niepełnosprawnych i możliwościach ich rozwiązywania.

- **Powiatowe Forum Organizacji Pozarządowych działających na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu**

Patronat nad Forum obejmie Starosta. Forum posłuży: omówieniu aktualnego stanu prawnego rehabilitacji zawodowej i społecznej, wymianie doświadczeń pomiędzy organizacjami, ożywi kontakty pomiędzy organizacjami. Forum będzie doniosłym wydarzeniem integracyjnymi w powiecie.

Forum jednodniowe. Częstotliwość: 1 raz w roku .

Realizator: Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych , PCPR, lata 2004 –2007

Środki finansowe: środki powiatu
inne środki finansowe np. sponsorzy

Spodziewane efekty: Forum będzie przybliżać członków organizacji do siebie. Obserwuje się chłodne stosunki panujące wśród organizacji, brak kontaktu. Forum pozwoli osobom niepełnosprawnym zaznajomić się z uprawnieniami i przywilejami, zacieśni integrację społeczną.

- **opracowanie i wydanie Powiatowego Informatora o organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych**

Opracowanie Informatora musi być poprzedzone badaniami aby dotrzeć do wszystkich organizacji o charakterze samopomocowym, opiekuńczym , wyznaniowym i zadaniowym. Pozwoli to na stworzenie bazy organizacji pozarządowych działających na rzecz i w imieniu osób niepełnosprawnych. Rozpropagowanie informatora pozwoli dotrzeć zainteresowanym osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom do właściwej organizacji.

Aktualne badania dotyczące ankiety „ Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu „ wykazały , że jedynie około 10 % niepełnosprawnych mieszkańców powiatu przynależy do jakiejś organizacji społecznej. Wynika z tego, że większość niepełnosprawnych nie wie o istnieniu takich organizacji, uniemożliwia to tym osobom aktywność społeczną, korzystanie z pełni możliwości i uprawnień.

Realizator: PCPR przy współpracy organizacji społecznych, lata 2004 - 2007

Środki finansowe: środki powiatu

Inne środki: np. środki z gmin, sponsorzy, środki z EFS

Spodziewane efekty: Więcej osób niepełnosprawnych zostanie zrzeszonych w organizacjach. Wpłyne to na poziom świadomości społecznej, a także przyczyni się do ożywienia życia społecznego.

Pierwsze, pełne wydanie w 2005 r. w pozostałych latach ewentualne wznowienia, aktualizacja. Jeżeli w ciągu roku, lub dwóch organizacje pozarządowe nie zwiększą ilości członków należy przerwać wydawanie informatora i ustanowić inną formę działania mającą na celu obudzenie świadomości społecznej.

2. Kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw osób niepełnosprawnych.

Publikując cykliczne artykuły o różnych rodzajach niepełnosprawności w lokalnej prasie, poświęcając tej tematyce felietony w radio lokalnym przyczynimy się do zmniejszenia uprzedzeń, stereotypów wobec niepełnosprawnych.

Poznając charakterystykę konkretnego rodzaju niepełnosprawności łatwiej jest zrozumieć zachowanie osób niepełnosprawnych dotkniętych daną niepełnosprawnością. Ułatwi to akceptację osób niepełnosprawnych przez środowisko. Jeżeli będzie się publikować informacje o rodzajach niepełnosprawności w poszczególnych miesiącach np. w maju upośledzenie umysłowe, w czerwcu choroby psychiczne, w lipcu niepełnosprawność ruchowa itd. czytelnikom i słuchaczom lokalnego radia łatwiej będzie zaakceptować zachowanie osób niepełnosprawnych.

Będzie to również realizowanie oświaty zdrowotnej i znaczący sposób przełamywania barier psychologicznych u osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych.

Realizator: PCPR, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie.

Ścieżka finansowa: środki powiatu, sponsorzy

Spodziewane efekty: stopniowe przechodzenie od postawy tolerancji wobec osób niepełnosprawnych do postawy akceptacji.

3. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do doskonalenia zawodowego.

Propagowanie większych możliwości zatrudnienia po podwyższeniu kwalifikacji przez osoby niepełnosprawne. Kierunek kształcenia dobiera doradca zawodowy z osobą niepełnosprawną uwzględniając predyspozycje psychofizyczne osoby niepełnosprawnej i potrzeby lokalnego rynku pracy.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie

Ścieżka finansowa: środki finansowe PFRON, pozyskane środki z Europejskiego Funduszu Społecznego

Spodziewane efekty: zwiększenie atrakcyjności i aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, zwiększenie szans na zatrudnienie.

4. Kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej .

Analiza sytuacji edukacyjnej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej wskazała, że najbardziej poszkodowane na zdrowiu dzieci uczą się w szkołach specjalnych. Istniejąca w Ciechanowie szkoła z oddziałami integracyjnymi zapewnia dzieciom szczególnej troski z miasta i okolic profesjonalną kadre dydaktyczną i bazę nowoczesną lokalową. Następnie niektóre dzieci mogą trafić do gimnazjum z oddziałami integracyjnymi. Pozostałe uczą się w szkołach i

gimnazjach masowych. Zapewnienie im właściwego charakteru edukacyjnego jest dużym wyzwaniem dla poszczególnych władz gminnych.

Samorząd powiatowy zamierza zorganizować ponadgimnazjalną placówkę integracyjną począwszy od 2006 r.

Realizator: Wydział Edukacji Kultury Sportu i Zdrowia przy pomocy Kuratorium Delegatura w Ciechanowie.

Ścieżka finansowa: środki powiatu.

5. Poprawa aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, wzrost zatrudnienia.

- Zwiększenie liczby szkoleń zawodowych, organizowanie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Przeprowadzenie badań wśród osób niepełnosprawnych w zakresie ich psychofizycznych możliwości zawodowych i wśród lokalnych pracodawców pod kątem zapotrzebowania na niepełnosprawnych pracowników.

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie przy udziale Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Środki finansowe: pozyskane środki z Europejskiego Funduszu Społecznego

Spodziewane efekty: faktyczny wzrost zatrudnienia, planowane ok. 10- 12 stanowisk rocznie w latach 2004 – 2007 (60 stanowisk)

- Przeprowadzenie badań wśród nie zarejestrowanych w PUP osób niepełnosprawnych w zakresie ich zainteresowania pracą.

Realizator: PCPR przy pomocy organizacji pozarządowych i urzędów gmin.

Spodziewane efekty: objęcie tej grupy szkoleniami zawodowymi, zwiększenie atrakcyjności zawodowej.

6. Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych poprzez rozwój kompleksowego systemu rehabilitacji leczniczej, społecznej i zawodowej.

- System rehabilitacji leczniczej.

Zminimalizować uciążliwą dostępność do specjalisty osobom niepełnosprawnym .

Centrum Rehabilitacyjne w szpitalu wymaga doposażenia w aparat laserowy do magnetoterapii, modernizacji hydroterapii. Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej potrzebuje zestawu do prób wysiłkowych, aparatu echo serca, doposażenia do sali gimnastycznej w oddziale.

Zorganizowanie placówek rehabilitacyjnych w gminach, w których ich nie ma.

Realizator: Wydział Edukacji Kultury Zdrowia przy współpracy z Wojewódzkim Szpitalem i Narodowym Funduszem Zdrowia i urzędami gmin.

Ścieżka finansowa: pozyskanie środków z funduszy unijnych.

Efekty społeczne: system rehabilitacji leczniczej zostanie usprawniony

-System rehabilitacji społecznej

Zaspokajanie potrzeb w zakresie:

- kultury, sportu, rekreacji i turystyki,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze
- turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych

Realizator: PCPR

Środki finansowe: środki finansowe PFRON z algorytmu.

- W ramach kreowania pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych organizowanie zawodów sportowych zgodnie z tradycją powiatu przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Ciechanowie,

Realizator: Warsztat Terapii Zajęciowej w Ciechanowie

Środki finansowe: ze środków powiatu, miasta Ciechanowa, sponsorów,
z udziału w różnych programach.

- Organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych uczestników – uczestników środowiskowych domów samopomocy, wtz, domów pomocy społecznej

Realizator: Wydział Edukacji i Kultury przy współudziale PCPR

Środki finansowe: środki powiatu

- Samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych zostanie zwiększona poprzez dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo budynków użyteczności publicznej, likwidację barier urbanistycznych (krawężniki, chodniki, podjazdy, windy, toalety). Należy stworzyć bazę budynków użyteczności publicznej ze wskazaniem do likwidacji barier architektonicznych .

Realizator: Wydział Administracji-Architektoniczno-Budowl.i Zagospodarowania
Przestrzennego przy współudziale Urzędów Gminnych.

Środki finansowe: środki funduszy celowych, EFS.

Efekty społeczne: zwiększenie samowystarczalności, samodzielności i aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

- Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osobom niepełnosprawnym powinna odbywać się zgodnie z Rozporządzeniem z 25 czerwca 2002 r. Zacieśnienie współpracy z ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami społecznymi pozwoli na zwiększenie grona osób niepełnosprawnych korzystających z tej pomocy.

Realizator: PCPR

Środki finansowe: środki finansowe PFRON z algorytmu

Efekty społeczne: zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych.

- System rehabilitacji zawodowej

- Akcja informująca pracodawców o możliwościach dofinansowania do wynagrodzenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych ze środków PFRON na podstawie Rozporządzenie Ministra Gospodarki , Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych ,
- Promowanie idei stanowisk przystosowanych do niepełnosprawności
- Promowanie możliwości uzyskania korzystnej pożyczki przez osoby niepełnosprawne ze środków PFRON na uruchomienie działalności gospodarczej.
- Promowanie uzyskania dofinansowania do oprocentowania kredytów dla osób

niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą .

- Tworzenie nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Realizator : PCPR , PUP

Środki finansowe: środki PFRON z algorytmu, pozyskane z funduszy unijnych

Spodziewane efekty: Terapia pracą zawodową przynosi najlepsze efekty w rehabilitacji społecznej.

7. Wyrównywanie różnic między gminami.

- Zacieśnienie współpracy z gminami w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych .

Realizator: PCPR

Efekty : dążenie do zrównania poziomu zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, mieszkańców miast i wsi naszego powiatu.